

"Una novel·la necessita humor"

Gabriel Galmés (Manacor, 1962) ha presentat la seva tercera novel·la, 'El rei de la selva', una sàtira sobre el culte a l'aparença de personatges i comportaments que s'han generalitzat en aquesta fi de segle.

Què és El rei de la selva?
—Una novel·la d'humor. Sobretot és una novel·la satírica, on surten tota una sèrie de comportaments i de persones d'aquesta fi de segle, molt característics des d'un punt de vista diguem-ne oficial.

—*Ambientada a Manacor.*

—Sí, perquè allà visc i perquè el meu espai vital i literari és aquest. Potser la gent no hi està acostumada perquè hi ha hagut un temps que les novel·les passaven en un ciutat molt, molt gran, i amb molta cocaïna. I jo he intentat d'ambientar-les en altres llocs, però no em surt, no m'hi sent còmode. Per això els personatges són de Manacor, i hi viuen.

—*Tem que sigui un problema aquesta ambientació per a un lector posem per cas del Principat?*

—No, perquè es pot entendre perfectament. Tothom pot entendre la novel·la al marge d'on està ambientada. Jo vaig fer la prova d'anar canviant els noms dels llocs i dels carrers i la veritat és que es pot entendre perfectament. Gent de Catalunya que ha llegit la novel·la m'ha dit que el que conta podria passar en qualsevol lloc. Els personatges són perfectament exportables: una senyora avorrida que fa exposicions de pintura, un conseller de cultura de comunitat autònoma... Per cert que en la presentació, en Quim Monzó explicava que el conseller de cultura de la novel·la podria ser perfectament el de Catalunya.

—*La satirització dels personatges és també una satirització de comportaments socials?*

—Sí, en certa manera sí, però no he volgut fer una novel·la de costums. Són personatges literaris, que van evolucionant i que tenen sentiments, debilitats i es comporten com a personatges de novel·la. Ara bé, és cert que també hi ha un retrat social i cultural, però sempre combinat d'una ma-

"El que he volgut és riure'm de tota aquesta gent que sense cap preparació ens vol vendre cultura."

nera volguda amb les característiques humanes pròpies de cada personatge.

—*Què és el que satiritza d'aquesta societat de fi de segle?*

—L'aparença. La manca de base. Aquesta gent que es dedica a la cultura, a la política... sense cap tipus de preparació. Ho veim cada dia. Però això passa pertot i a tots els llocs. El que he volgut és riure'm de tota aquesta gent que sense cap preparació ens vol vendre cultura. Potser és que, com que ho hem relativitzat tot

tant, ja ens ho empassam absolutament tot.

—*Novel·la d'humor igual a banal i novel·la seriosa igual a transcendental?*

—Hi ha novel·les d'humor que són absolutament banals, tant que ni tan sols són novel·les. Ara, l'humor com a recurs dins una novel·la ja és una altra cosa. Moltes de les millors novel·les de la història de la literatura tenen un component, petit o gran, d'humor. Jo sempre pos com a exemple *El Quixot*, que és una paròdia, pensada per fer riure, ridiculitzant la forma d'escriure de les novel·les de cavalleries que eren plenes d'arcaïsmes. L'humor també és present en les tragèdies de Shakespeare... És tan important que una novel·la que vulgui ser completa necessita l'humor.

—*Vostè és columnista de premsa, supòs que també li ajuda a l'hora de radiografiar la realitat?*

—L'observació de la realitat i l'escriptura crec que són fenòmens inseparables. No es pot escriure d'una cosa que no és o que no has observat. Ara, no hi ha dubte que si tens l'obligació d'escriure dos articles per setmana no tens més remei que fixar-te molt més en les coses que passen. Des d'aquest punt de vista sí que és cert que ser columnista t'obliga a fer una reflexió constant i a estar sempre preparat per treure punta a tot. Molt més que si només fas de lector.

—*Vostè s'ha mostrat molt crític*

amb la subvenció als escriptors...

—Sí, ho trob una vertadera animalada. Però va sortir com una declaració no oficial que supòs que era una mena de globus sonda. Si es fes, seria una rucada. Provocaria que molta gent s'animàs a escriure coses sense cap valor. Per altra banda llevaria tota la llibertat del creador. Ja sé que en el passat s'ha fet, però no és argument. Ara, a finals del segle XX, no té cap sentit. Però sobretot el gran problema que hi veig és que en aquesta cultura nostra no ens podem passar la vida plorant i deixant que els altres es riguin de nosaltres. I això faria riure. Hem de ser un poc dignes i hem de lluitar, que la lluita no és només aferrar cartells. La lluita és cercar-te la vida i demostrar que si escrius en català és perquè es pot. Subvencionar per escriure seria immoral.

—Com hauria de ser la relació entre institucions i creadors?

—Cordial i escassa. El que seria important és que les institucions ajudassin la base, que no són els escriptors, ni els premis literaris...

—S'hi ha presentat mai, a un premi literari?

—No.

—Què li semblen?

—Doncs que el milió o dos que donen únicament són l'almoïna dels milers de milions que les institucions no es gasten en la base cultural: l'escola. Un país que ha creat la dita de "passar més fam que un mestre d'escola" és un país que té un problema estructural greu. I això no es resol amb premis, als quals no els veig el sentit. El problema el veig així: per vendre es necessita indústria, perquè hi hagi indústria cal tenir públic, i per tenir públic cal que la gent demani cultura, i perquè la gent demani cultura cal que, primer, l'escola prepari la gent per demanar cultura. Per tant, mentre no s'inverteixi en la base...

—No hi ha d'haver ajuts?

—No als creadors. A determinades iniciatives, sí. Per exemple, ara crec que es prepara una edició de les rondalles. És lògic que puguin tenir ajuda perquè les rondalles són una obra important culturalment, científicament i filològicament. Però que els ma-

gatzems s'omplin de llibres d'interès dubtós perquè els han subvencionat... això no em sembla desitjable.

—Vostè pertany a l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana?

—No. No hi veig cap necessitat ni sé per a què serveix això.

—Ha seguit la polèmica entre aquesta associació i la seva homònima dels joves balears, deguda a unes declaracions d'aquests contra Maria de la Pau Janer?

—Sí i em pareix un doi. Supòs que els joves volien fer una gràcia i bé, jo em pensava que no passaria d'això. Després vingué el comunicat ofensiu contra Maria Pau. Aquí hi ha un esport nacional que és ficar-se amb ella, supòs que perquè té èxit i això li genera moltes enveges.

—La polèmica defineix l'estat de la cultura del país?

—Defineix un corrent important. Però afortunadament n'hi ha d'altres que no fan aquests ridículs.

"El milió o dos que donen per un premi literari únicament són l'almoïna dels milers de milions que les institucions no es gasten en la base cultural: l'escola."

Miquel Payeras